

PİYASADA SATILAN TIBBİ-AROMATİK BİTKİ YAĞLARI VE KALİTE ÖZELLİKLERİ

Tıbbi ve aromatik bitkilerden elde edilen uçucu yağlar uzun yıllardan bu yana başta kozmetik, ilaç, gıda sanayi, aromaterapi ve fitoterapi olmak üzere değişik amaçlarla kullanılmaktadır. Uçucu yağlar, geniş kullanım alanı nedeniyle birçok bilim adamının ilgisini çekmiş ve kimyasal yapıları ve biyolojik aktiviteleri merak konusu olmuştur. Esansiyel yağlar; bitkilerin yaprak, çiçek, kabuk, tohum ve köklerinden, su buharı distilasyonu veya ekstraksiyon yöntemi ile elde edilen, oda sıcaklığında genellikle sıvı formda olan, çoğunlukla renksiz veya açık sarı renkli karışımlardır. Bunlar aynı zamanda bulunduğu bitkiye karakteristik özellik sağlayıp bitkiye ait koku ve lezzeti veren, çok sayıda kimyasal bileşenden oluşan, oda sıcaklığında uçucu özellikte olan ve su ile sürüklenme özelliğine sahip yağimsı karışımlardır. En belirgin özellikleri ise uçucu ve kokulu olmalarıdır. Esansiyel yağlar halk arasında; uçan yağ, eterik yağ, eteri yağ, kokulu yağ, esans yağı, uçucu yağ veya ruh gibi farklı isimlerle anılmaktadır. Antiseptik, antioksidan, sindirim uyarıcı, antimikrobiyal ve enzimatik etkileri bilinen en önemli fonksiyonlarıdır.

Enstitümüzde başlatılan “Bazı Ticari Tıbbi ve Aromatik Bitki Yağlarının Kalite Özelliklerinin Araştırılması” isimli proje ile kullanımı günden güne artan bazı ticari tıbbi ve aromatik bitki yağlarının kalite parametrelerinin incelenmesi hedeflenmektedir. Proje kapsamında tıbbi ve aromatik bitki pazarlayan firmalardan kuru bitki materyalleri temin edilmekte ve aktarlar, bitkisel ürün satan mağazalar vb. çeşitli satış birimlerinden tıbbi ve aromatik bitki yağlar alınmaktadır. Piyasadan satın alınan uçucu yağlar ve laboratuvarında elde ettiğimiz referans uçucu yağların fiziksel ve kimyasal analizleri yapılmaktadır. Bu araştırma ile piyasadaki ürünlerin laboratuvar koşullarında elde edilen örneklerle birlikte kalite parametrelerindeki varyasyonları saptanarak tıbbi ve aromatik bitki yağları için standart değerler oluşturulabilecektir.

Bu proje Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından desteklenmekte olup, Enstitümüz teknik elemanlarından Kimyager Kadriye DEMİRAY (Proje lideri), Kimya Mühendisi Orçun ÇINAR, Biyolog Muslime TANRISEVEN, Dr. Saadet TUĞRUL AY ve Dr.Muharrem GÖLÜKÇÜ tarafından yürütülmektedir.